Meșteri, calfe și VR. Proiectul Tradiție și tehnologie - Tehnici de restaurare și vizualizări ale patrimoniului în VR la Dealu Frumos

Muz. dr. arte viz. CLAUDIA POPESCU

Proiectul [„*Tradiție și tehnologie* - Tehnici de restaurare și vizualizări VR Dealu Frumos], a fost realizat de Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu" prin Centrul Expozițional Documentar - Muzeul Școlii de Arhitectură împreună cu Asociatia Monumentum - Ambulanța pentru Monumente - Transilvania Sud în parteneriat cu Ordinul Arhitecților din România Filiala București, cu sprijinul Ordinul Arhitecților din România din Timbrul de arhitectură.

Proiectul a îmbinat un șantier școală (pentru punerea în siguranță a acoperișului trei turnuri din incinta Bisericii evanghelice - monument istoric din Dealu Frumos) cu o serie de alte activități atât teoretice (cunoașterea arhitecturii tradiționale săsești, a problemelor constructive și de restaurare des întâlnite, a propunerilor de restaurare a acesteia), cât și practice (excursii, atelier de scanare 3D, atelier de dansuri, etc.). Studenții (aproximativ 60 de participanți), coordonați de arhitectul german Jan Hülsemann, însoțit de asistentul său Sebastian Stübs și de o serie de meșteri și arhitecți, au refăcut o serie de structuri tradiționale din lemn, au demontat și completat țigla tradițională. Participanții au avut ocazia să vadă pe viu o serie de probleme ale construcțiilor săsești de patrimoniu și să contribuie la remedierea acestora.

Șantierul din acest proiect cultural părea desprins din versurile "Mânăstirii Argeșului". Totul a început cu un zid, nu chiar "părăsit și neisprăvit", dar în pericol de colaps. Acesta era rezultatul unei intervenții nefericite din anii '60 care a încercat să stabilizeze cu beton câteva fisuri ale zidului de incintă al Bisericii fortificate din Dealu Frumos. Dincolo de problema neconcordanței dintre materialele moderne și cele tradiționale, ce a dus la desprinderea unei porțiuni din zidul turnului de NV, dar și la transformarea turnului de nord, au fost remediate alte probleme provocate de trecerea timpului (îmbătrânirea laților și a grinzilor, deteriorarea țiglei, etc.) ce au dus la extinderea șantierului inițial și la Turnul Slăninei.

Proiectul de restaurare a fost realizat de arh. Liviu Gligor. Studiul geotehnic necesar a fost plătit de Consistoriul Evanghelic iar structura de susținere a zidului a fost provenită dintr-o donație (Miradex Wooden Buildings) și a fost montată pe 25 iunie.

Proiectul a fost un adevarat tur de forță, el înglobând ateliere de dulgherie (cuie de lemn și cioplirea laților istorici), scanare 3D, fierărie tradițională, zidărie, dansuri tradiționale, vizite pe șantiere de restaurare de clădiri sau de frescă, reabilitarea și reamenajarea spațiilor de cazare din căminul cultural (cu ajutorul unei donații a Rubio Monocoat România) și a cofinanțării asigurată de UAUIM.

Atelierele de restaurare au fost organizate de 6 meșteri mari:

- coordonare restaurare arh. Jan Hülsemann
- coordonare intervenție arh. Eugen Vaida și arh. Andreea Năprădean
- restaurator piatră Ionuț Dobra

- restaurator lemn Ștefan Vaida
- meșter fierar Ovi Miclea

... alături de calfe și zidari (Sebastian Stübs și 60 de voluntari)

Intervenția practică a început pe 27 iulie, după organizarea șantierului, cu demontare a țiglei și începerea reparațiilor la zid și la structura de lemn. Țiglele necorespunzătoare au fost înlocuite cu țiglă manuală, iar lații afectați de timp au fost înlocuiți cu lați ciopliți manual din bile de brad.

Seria 1: 25 iunie – 2 iulie,

- 26 iunie – prelegere arh. Eugen Vaida despre activitatea Ambulanța pentru Monumente - Transilvania Sud
- 26 iunie - Jan Hülsemann și intervenția de la Biertan - exemple de bună practică în conservarea și restaurarea monumentelor istorice
- 27 iunie - Jan Hülsemann vorbește despre alegerea lemnului, tipuri de tăiere și mai ales, depozitarea corectă a lemnului
- 29 iunie – prelegere Despre îmbinări cu lemn cu Jan Hülsemann

Seria 2: 2 – 9 iulie,

- 5 iulie –o prezentare a restaurării Bisericii fortificate din Dealu Frumos, prof. arh. Liviu Gligor și arh. Jan Hülsemann
- 6 iulie - Biserica Evanghelică din Dealu Frumos, despre Patrimoniu și Comunitate: pr. Alexandru Ioniță - Șura culturală din Gușterița

- 7 iulie - Caparol a prezentat cele mai noi produse destinate restaurării monumentelor istorice, odată cu o sponsorizare în produse
- 7 iulie – Prelegere despre transformarea arhitecturii vernaculare în viitor, Jan Hülsemann
- 7 iulie - Călin Șuteu a vorbit despre metodele moderne de investigare a patrimoniului construit - scanarea 3D
- 8 iulie - prezentarea unei lucrări de diplomă - Fabrica de ciocolată propusă de Claudiu Horșia.

Seria 3: 9 – 16 iulie

- 10 iulie – Eugen Vaida despre protecția muncii pe șantier
- 10 iulie – Eugen Vaida despre proiectele Ambulanței pentru monumente – Transilvania Sud
- 10 iulie - Jan Hülsemann vorbește despre intervenția noastră de la turnul de nord-vest al Bisericii fortificate din Dealu Frumos, Sibiu
- 7-10 iulie Atelier de scanare 3D cu Călin Șuteu
- 11 iulie atelier de fierărie cu Ovi Miclea pentru realizarea cuielor pentru lați
- 11 iulie – prelegere despre restaurarea de frescă cu Kiss Lóránd, Biserica din Richiș
- 11 iulie – Cosmin Ignat (muzeul ASTRA) ne vorbește despre „Imixtiuni" orășenești în satul tradițional
- 12 iulie, Jan Hülsemann, Transformarea arhitecturii vernaculare în viitor
- 12 iulie **–** atelier de dansuri populare de pe Valea Hârtibaciului cu Chirion Stănuleț și copiii din Chirpăr
- 15 iulie – finalizarea acoperirii cu țiglă
- 15 iulie – finalizarea amenajării dormitorului din Căminul din Dealu Frumos

Trebuie amintite și **excursiile documentare** din proiect:

- 28 iunie - Vizită documentară la Remiza Mocăniței din Sibiu (prezentarea intervenției de punere în siguranță a acestuia), conferința arhitectului Kengo Kuma de la Muzeul Astra Sibiu
- 9 iulie – excursie documentară la Dumbrăveni, la țiglăria artizanală din Apoș, vizită la Gospodăria cu tuberoze din Hoghilag,
- 9 iulie - Eugen Vaida prezintă atelierul de restaurare al bisericii din Hoghilag, Mureș

- 16 iulie - excursie documentară la Viscri, se vizitează Casa regelui Charles și Biserica fortificată.

Parteneri:

Filiala Teritorială București a Ordinului Arhitecților din România,
Asociația Monumentum - Ambulanța pentru Monumente,
Primăria Comunei Merghindeal – jud. Sibiu,
Asociația HOG Schönberg,
Casa Teutsch – Centrul de dialog și cultură Friedrich Teutsch al Bisericii Evanghelice C.A. din România,
Complexul Național Muzeal Astra,
Comunitatea (familia Mateescu și mulți alții)

Parteneri media: Revista Zeppelin, Agenția Națională de presă AGERPRES

Sponsori: Miradex Wooden Buildings, Iconic Wood, Rubio Monocoat România, Grădina cu de toate.